

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/134/2025
Identifikačné číslo spisu: 4125202346
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Valentová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:4125202346.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu L. L., narodeného XX. Y. XXXX, P. Z., V. XXX/XXX, zastúpeného JUDr. Namirom Alyasrym, PhD., advokátom, Nitra, Štúrova 43, IČO: 42180520, proti žalovanej H. L., narodenej XX. H. XXXX, P. Z., V. XXX/XXX, zastúpenej JUDr. Michal Krutek, s.r.o., Trnava, Hlavná 11, IČO: 47254581, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 14C/36/2025, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo dňa 08. júla 2025 č. k. 11Co/41/2025 - 148, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 14C/36/2025-27 zo dňa 11. marca 2025 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanej povinnosť vydať žalobcovi 1 kus kľúča od uzamykateľných vstupných dverí stavby rodinného domu, súpisné číslo XXXX, postavenej na parcele reg. „C“ č. XXX/XX, okres B., obec P. Z., k. ú. P. Z., evidovanej na LV č. XXXX (výrok I.). Žalovanej uložil povinnosť zdržať sa akéhokoľvek konania, ktorým by bránila žalobcovi v užívaní stavby rodinného domu, súpisné číslo XXXX, postavenej na parcele reg. „C“ č. XXX/XX, okres B., obec P. Z., k. ú. P. Z., evidovanej na LV č. XXXX (výrok II.). Súd prvej inštancie poučil žalovanú ako stranu sporu, ktorej týmto neodkladným opatrením uložil určité povinnosti, že môže podať žalobu vo veci samej proti žalobcovi, t. j. žalobu o vylúčenie alebo obmedzenie L. L., nar. XX. XX. XXXX, z užívania stavby domu súpisné číslo XXXX, postavenej na parcele reg. „C“ č. XXX/XX, okres B., obec P. Z., k. ú. P. Z., evidovanej na LV č. XXXX, a to na Okresný súd Nitra. Následkom úspešnej žaloby je potom zrušenie neodkladného opatrenia (výrok III.). Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 % (výrok IV.).

1.1. Súd prvej inštancie po oboznámení sa so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj po oboznámení sa s predloženými listinnými dôkazmi, dospel k záveru, že v danom prípade sú dané dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia. Stotožnil sa s tvrdeniami

žalobcu a mal za to, že žalobca dostatočne preukázal potrebu a naliehavosť dočasnej úpravy pomerov strán sporu, kedy nehnuteľnosť uvedená vo výroku uznesenia, vo vzťahu ku ktorej sa žalobca domáha nariadenia neodkladného opatrenia, je v bezpodielovom spoluvlastníctve strán sporu, pričom na súde prvej inštancie prebieha konanie pod sp. zn. 55P/134/2023 o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, ktoré nebolo ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie právoplatne skončené. Z predloženej Whatsapp komunikácie súdu prvej inštancie vyplynulo, že žalovaná bráni žalobcovi v užívaní vyššie uvedenej nehnuteľnosti, čo možno vyvodiť z vyjadrenia žalovanej, že „žalobca vstup nemá povolený“ po tom, čo ju žalobca vyzval, aby mu vydala kľúče od vchodových dverí. Z vyjadrení svedkov zo dňa 07. 03. 2025 mal súd prvej inštancie za osvedčené, že na vstupných dverách bol vymenený zámok a žalobca nemal možnosť otvoriť dvere kľúčom, ktorý do toho času používal, čím bol žalobca fakticky vylúčený zo svojho práva užívať spoločnú nehnuteľnosť a rovnako tak aj hnuťelné a osobné veci nachádzajúce sa v nehnuteľnosti. Vzhľadom k tomu, že rodinný dom súpisné číslo XXXX je v bezpodielovom spoluvlastníctve strán sporu, obaja manželia sú úplnými vlastníkami nehnuteľnosti a majú rovnaké postavenie k veciam patriacim do bezpodielového spoluvlastníctva, pričom spoločné právo nehnuteľnosť užívať trvá aj v prípade, keď manželia zrušili spoločnú domácnosť. Zrušenie spoločnej domácnosti totiž samo osebe nemá za následok zánik tohto majetkového spoločenstva. Súd prvej inštancie zobral do úvahy aj skutočnosť, že žalovaná pokračuje vo svojom konaní spočívajúcom vo vylúčení žalobcu z užívania dotknutej nehnuteľnosti aj po tom, čo bolo uznesením súdu prvej inštancie (č. k. 36C/122/2024-20 zo dňa 14. 01. 2025) nariadené obdobné neodkladné opatrenie, avšak týkajúce sa nehnuteľnosti - rodinného domu súpisné číslo XXX, ktorá je v podielovom spoluvlastníctve strán sporu a bezprostredne susedí s rodinným domom súpisné číslo XXXX. Nakoľko však žalovaná nesplnila povinnosť uloženú jej predmetným rozhodnutím (vykonateľným dňa 17. 01. 2025), žalobca bol nútený iniciovať na exekučnom súde exekúciu vedenú pod sp. zn. 67Ek/128/2025. Samotná skutočnosť, že žalobca sa nezdržiava často v rodinnom dome a prespáva aj na inom mieste, nemá za následok stratu jeho práva spoločnú nehnuteľnosť užívať a to dokonca ani zrušenie spoločnej domácnosti, resp. vylúčenie žalobcu z užívania spoločnej nehnuteľnosti.

1.2. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobca osvedčil existenciu ohrozenia jeho vlastníckeho práva, spočívajúcu vo vylúčení z užívania nehnuteľnosti a tým i hnuťelných vecí, ktoré sa nachádzajú v nehnuteľnosti, bez právneho dôvodu. Zároveň bol toho názoru, že by rozhodnutie malo zabrániť situáciám, kedy by mohlo dochádzať k ďalším výmenám zámku na vchodových dverách stranami sporu, nakoľko sa jedná o nehnuteľnosť, ktorá je v ich bezpodielovom spoluvlastníctve.

1.3. Záverom súd prvej inštancie poučil žalovanú o možnosti podať na Okresný súd Nitra žalobu vo veci samej o vylúčenie alebo obmedzenie žalobcu z užívania stavby domu, ktorý je v bezpodielovom spoluvlastníctve strán sporu, pričom lehotu na podanie takejto žaloby súd neurčuje. Odkázal na postup podľa § 337 CSP a vzhľadom k tomu, že samotný žalobca navrhol takéto poučenie žalovanej, súd prvej inštancie nerozhodoval o zamietnutí návrhu žalobcu v časti poučenia.

1.4. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 CSP.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 08. júla 2025 č. k. 11Co/41/2025 - 148, potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie (výrok I.), a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% (výrok II.).

2.1. Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu, spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 36C/122/2024, ktorý si pripojil do konania, a ktorý mu bol známy už z prechádzajúcej činnosti, dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

2.2. Odhliadnuc od skutočností, ktoré viedli žalobcu k „opusteniu“ spoločnej domácnosti, nemožno toto vykladať v tom zmysle, že by mal žalobca týmto prípadne prísť o akúkoľvek časť svojich vlastníckych práv garantovaných mu zákonom ako aj Ústavou SR. V danom prípade sa odvolací súd nestotožňuje s argumentáciou žalovanej v súvislosti s opustením domácnosti žalobcom. Odvolací súd je toho názoru, že žalovaná nie je oprávnená jednostranne určiť, ktorý z vlastníkov bude spoločnú nehnuteľnosť užívať, či akým spôsobom sa bude predmetná nehnuteľnosť užívať a takto prípadne vylúčiť z užívania ďalšieho spoluvlastníka, či ho v užívaní obmedziť, prípadne určovať inému vlastníkovi podmienky užívania spoločnej nehnuteľnosti. Uvedené by v podstate predstavovalo popretie vlastníckych oprávnení v zmysle ust. § 123 OZ. Žalobca tiež ako vlastník nemusí uvádzať a preukazovať, z akého konkrétneho dôvodu sa dožaduje vstupu do rodinného domu, pretože je predsa vlastníkom uvedenej nehnuteľnosti a ako taký má

právo spoločnú nehnuteľnosť užívať. Rodinný dom s. č. XXXX je v bezpodielovom spoluvlastníctve strán sporu, nejedná sa teda o rodinný dom žalovanej, ako je to ňou označované v jej podaniach, obaja manželia sú úplnými vlastníkami predmetnej nehnuteľnosti, keďže majú rovnaké postavenie k veciam patriacim do bezpodielového spoluvlastníctva, pričom spoločné právo nehnuteľnosť užívať trvá aj v prípade, keď manželia zrušili spoločnú domácnosť. Tvrdenie žalovanej o tom, že sa žalobca sám a dobrovoľne vylúčil z užívania dotknutej nehnuteľnosti, čím jej nehnuteľnosť fakticky celú zanechal, nepovažoval odvolací súd za správne. Zrušenie spoločnej domácnosti totiž nemá za následok stratu práva žalobcu spoločnú nehnuteľnosť užívať, takouto skutočnosťou nie je ani to, že sa žalobca nezdržiava v rodinnom dome, resp. sa v ňom zdržiava len obmedzene, resp. má nahlásený aj prechodný pobyt na inom mieste. Tvrdenie žalovanej, že žalobca okrem „zinscenovaného pokusu“ o vstup v marci 2025, už potom nepožadoval od žalovanej umožnenie vstupu do rodinného domu, nebolo pravdivé, keďže sa tohto domáha aj samotným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, teda sa domáha, aby mu nebolo bránené v užívaní predmetnej nehnuteľnosti, pričom zo správania žalovanej nie je možné badať v tomto smere ústupky, resp. len také, ktoré spočívajú v prijatí jej podmienok žalobcom ohľadom užívania spoločnej nehnuteľnosti. Žalovaná si zároveň odporovala vo svojich v tvrdeniach, keď na jednej strane tvrdila, že žalobcovi nebráni vo vstupe do nehnuteľnosti, na druhej strane došlo na rodinnom dome k výmene zámku a žalovaná neodovzdala žalobcovi kópiu kľúča, a to ani po podaní návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom pri pokuse žalobcu o vstup do nehnuteľnosti v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov privolala políciu, čo žalovaná potvrdila aj v konaní vedenom pod sp. zn. 36C/122/2024, z čoho je možné usudzovať, že požiadavkám žalobcu o vydanie kľúča od vchodových dverí a na nerušené užívanie spoločnej nehnuteľnosti nemieni a nemienila vyhovieť, resp. si za týmto účelom stanovuje vlastné podmienky prípadného užívania nehnuteľnosti žalobcom. Podľa odvolacieho súdu má mať žalobca ako bezpodielový spoluvlastník, právo na rovnaký prístup do nehnuteľnosti a rovnako právo nehnuteľnosť užívať ako žalovaná a nemá byť v tomto obmedzovaný, kde v tomto smere nie je ani právne významné, či sa v spoločnej nehnuteľnosti nachádzajú alebo nenachádzajú hnuťelné veci žalobcu.

2.3. Odvolací súd konštatoval, že v prípade uloženia povinnosti vydať žalobcovi kľúče od vchodu do rodinného domu, na ktorom bola menená zámka, a povinnosti umožniť žalobcovi nerušený prístup a užívanie rodinného domu, ktorého je tiež vlastníkom, nemôže nad nevyhnutnú mieru nastať obmedzenie práv žalovanej. Spoločné užívanie predmetnej nehnuteľnosti nie je v tomto prípade nijako upravené dohodou manželov podľa § 144 OZ, ale zatiaľ ani rozhodnutím súdu s poukazom na § 146 ods. 1 OZ. Nariadením neodkladného opatrenia žalovaná nie je vylúčená z užívania nehnuteľností a ani nie je neprimeraným spôsobom zasiahnuté do jej vlastníckych práv, pričom jej postavenie je tiež vyvažované právom podať návrh na zrušenie neodkladného opatrenia, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené (§ 334 CSP), prípadne nárokom na náhradu škody a inej ujmy spôsobenej neodkladným opatrením (§ 340 ods. 1 CSP). Obidve sporové strany sú povinné navzájom rešpektovať ich spoluvlastnícke práva k tomuto rodinnému domu tak, ako to stanovuje Občiansky zákonník v ust. § 123 OZ, podľa ktorého vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním, ako aj v ust. § 124 OZ, v zmysle ktorého všetci vlastníci majú rovnaké práva a povinnosti a poskytuje sa im rovnaká právna ochrana.

2.4. Čo sa týka poukazu žalovanej na ust. § 194 ods. 1 Trestného zákona, tento nie je v tomto prípade namieste, keďže v danom prípade nebola medzi stranami sporu uzatvorená žiadna nájomná zmluva či dohoda obsahujúca také prejavy vôle oboch strán, ktoré by mohli fakticky znamenať stratu časti užívacích práv žalobcu.

2.5. Pokiaľ sa aj žalobca mal domáhať vstupu do rodinného domu viac ako tri týždne po tom, ako podľa tvrdenia žalovanej preukázateľne vedel o výmene vložky zámku vo vchodových dverách, kde o tejto skutočnosti mal podľa následného vyjadrenia žalovanej vedieť dokonca už dva a pol mesiaca pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia s poukazom žalovanej na komunikáciu žalobcu a žalovanej ešte zo dňa 16. 12. 2024, odvolací súd uviedol, že uvedené skutočnosti nemenia aktuálne existujúci stav, kedy je riadny výkon vlastníckych práv žalobcu k predmetnej nehnuteľnosti stále ohrozený konaním a postojom žalovanej v predmetnej veci. Nemožno preto splnenie podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia považovať za nesplnené iba z toho dôvodu, že sa žalobca prípadne nedomáhal ochrany prostredníctvom neodkladného opatrenia ihneď po vzniku potreby úpravy pomerov strán konania. Samotný atribút bezodkladnosti bez ďalšieho neznamená, že ide o akútny a jednorazový

stav. Potreba upraviť pomery môže pretrvávajúť aj po určité časové obdobie, kde v tomto prípade môže byť rozhodnuté o „osude“ tohto rodinného domu až v rámci prípadného vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, kde by teda mohol byť žalobca reálne aj naďalej obmedzovaný vo výkone vlastníckych práv k predmetnej nehnuteľnosti pre zatiaľ bližšie neurčité časové obdobie. Zároveň bolo ohľadom poukazu žalovanej na komunikáciu zo dňa 16. 12. 2024 potrebné uviesť aj to, že na túto nadväzuje aj ďalšia komunikácia žalobcu so žalovanou v ten istý deň, ktorá bola podkladom aj pre žalobcov návrh na nariadenie neodkladného opatrenia už v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 36C/122/2024, kde sa žalobca žalovanej dotazoval na dôvody obmedzenia jeho prístupu k spoločnej nehnuteľnosti a kde sa žalobca už v tom čase domáhal nariadenia neodkladného opatrenia spočívajúceho vo vydaní kľúča a zdržania sa bránenia v užívaní tej nehnuteľnosti, v ktorej žalobca býval spolu so žalovanou a ich maloletým synom, pričom odvolací súd, ktorý rozhodoval o odvolaní žalovanej, mal za to, že žalobca v konaní sp. zn. 36C/122/2004 nesprávne označil nehnuteľnosť, vo vzťahu ku ktorej sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, keď evidentne návrh mal smerovať k nehnuteľnosti, v ktorej žalobca so žalovanou a maloletým synom býval, teda nehnuteľnosti so súpisným č. XXXX, čo bolo aj podstatnou časťou argumentačnej obrany žalovanej a čo bolo v konečnom dôsledku aj dôvodom pre zamietnutie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v konaní sp. zn. 36C/122/2024 odvolacím súdom. Za tohto stavu takýto omyl v označení nehnuteľnosti nemôže spôsobovať nedôvodnosť ďalšieho návrhu žalobcu smerujúceho už k správne označenej nehnuteľnosti, a to najmä za situácie pretrvávajúceho stavu osvedčeného ohrozenia vlastníckych práv žalobcu k tejto nehnuteľnosti. Z týchto dôvodov odvolací súd nepovažoval námietku žalovanej týkajúcu sa bezodkladnosti navrhovaného neodkladného opatrenia za dôvodnú. Mal za zrejmé, že žalobca konal vo veci ochrany svojho vlastníckeho práva bez zbytočného odkladu, pričom podal ďalší návrh na nariadenie neodkladného opatrenia po tom, čo mal na to zabezpečené dôkazné prostriedky potrebné k osvedčeniu jeho dôvodnosti už vo vzťahu k nehnuteľnosti, v ktorej reálne so žalovanou a maloletým synom býval (nehnuteľnosť so súp. č. XXXX), a to v podobe čestného vyhlásenia dvoch svedkov a komunikácie so žalovanou, kde mu žalovaná vo vzájomnej komunikácii uviedla, že nemá povolený vstup do nehnuteľnosti.

2.6. Pokiaľ aj žalovaná poukazovala na skutočnosť, že sa žalobca odsťahoval ešte v novembri 2023, z celkového popisu vzájomných vzťahov medzi žalobcom a žalovanou v časovom období od novembra 2023 nevyplývalo, že by bol žalobca počas tohto obdobia žalovanou obmedzovaný vo výkone vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti a bol by mu bránený vstup do predmetnej nehnuteľnosti, resp. že by sa sám žalobca mohol domnievať, resp. mal vedomosť o tom, že nemá prístup do predmetnej nehnuteľnosti, keďže sám disponoval kľúčmi od predmetnej nehnuteľnosti. Takúto vedomosť získal až v období, ktoré časovo predchádzalo podaniu návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia po zistení, že došlo k výmene zámku, overení tejto skutočnosti a vyjadreniach žalovanej v tom zmysle, že nemá povolený vstup do spoločnej nehnuteľnosti. Obmedzovanie žalobcu v súvislosti so vstupom do spoločnej nehnuteľnosti osvedčuje aj privolanie polície žalovanou pri pokuse žalobcu o vstup do spoločnej nehnuteľnosti dňa 07. 03. 2025, teda ešte pred vydaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie.

2.7. Odvolací súd mal v zmysle vyššie uvedeného za osvedčené, že žalobcovi je reálne sťažovaný vstup do nehnuteľnosti v bezpodielovom spoluvlastníctve a sú reálne ohrozené, resp. sťažované jeho oprávnenia vlastníka k predmetnej nehnuteľnosti, pričom tento stav naďalej pretrváva, keďže žalovaná odmieta vydať žalobcovi kľúče od vchodu do spoločnej nehnuteľnosti, pričom pri pokuse o vstup do spoločnej nehnuteľnosti je na neho privolaná polícia, teda mu je jednoznačne sťažovaný výkon jeho vlastníckeho práva k tejto nehnuteľnosti, kde zo strany žalovanej nie je nijako popierané ani vlastnícke právo žalobcu k predmetnej nehnuteľnosti a toto nie je sporné. Žalobca tak osvedčil existenciu ohrozenia jeho vlastníckeho práva k spoločnej nehnuteľnosti, odvolací súd preto potvrdil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne.

2.8. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP.

3. Žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) podala voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len ďalej ako „dovolačný súd“ alebo „najvyšší súd“) zrušil uznesenie

odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň podala návrh na odklad vykonateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a uplatnila si aj nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

3.1. Pre naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľka odkázala na rozhodnutia Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 242/2007, najvyššieho súdu, sp. zn. 8Sžf/107/2014, 5Sžh/2/2016, 5To/13/2020. Poukázala pritom na nedostatočné odôvodnenie bodu 47. napadnutého uznesenia odvolacieho súdu a tvrdí, že v mesiaci november 2023 sa žalobca dobrovoľne odsťahoval zo spoločnej domácnosti v rodinnom dome s. č. XXXX do bytu svojej sestry, kde si dal zapísať aj svoj prechodný pobyt. Keď žalobca prišiel k rodinnému domu s. č. XXXX, tak len napísal alebo zavolať synovi a následne na neho čakal. Zároveň si žalobca pri svojom odsťahovaní sa z rodinného domu zobral všetky svoje hnutel'né veci, čo vyplýva aj z toho, že tieto mu viac ako rok nechýbali a nežiadal ich vydanie od dovolateľky. Až následne v decembri 2024 sa začal žalobca domáhať vstupu do iného rodinného domu kde býva jeho svokra a v marci 2025 do rodinného domu s. č. XXXX tvrdiac k obom to isté, t. j. že oba rodinné domy tvoria domácnosť žalobcu, že tieto žalobca využíval na bývanie a že v oboch má svoje osobné a pracovné veci bez bližšej špecifikácie. Dovolaťka tiež poukázala na bod 44. odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu s tým, že nespochybňuje vlastnícke právo žalobcu k rodinnému domu s. č. XXXX, ale vzhľadom na to, že sa žalobca z neho odsťahoval ešte v novembri 2023 žiadala, aby doň nevstupoval vtedy, keď tam ona nie je. V čase, keď bude doma, je ochotná mu otvoriť a umožniť mu vstup do predmetného domu, keďže tento tvorí jej obydlie a domácnosť, tak mala a má len objektívnu požiadavku, aby o vstupe žalobcu do rodinného domu s. č. XXXX bola dostatočnom časovom predstihu upovedomená, ideálne aby doň vstupoval v čase, keď aj ona bude doma. Z postoja žalobcu je ale vidieť, že tento nemá záujem o dohodu, neuviedol aké konkrétne veci v ňom má mať uložené, ale doslova zneužíva inštitút neodkladného opatrenia. Žalobca doposiaľ neuviedol a ani nepreukázal, z akého konkrétneho dôvodu sa dožaduje vstupu do rodinného s. č. XXXX. Poukázala aj na odôvodnenie bodu 47. uznesenia odvolacieho súdu s tým, že v odvolacom konaní predložila odvolaciemu súdu uznesenie vydané sp. zn. 11Co/21/2025 zo dňa 30. 04. 2025, ktorým zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia k rodinnému domu s. č. XXX spolu so zápisnicou z tohto konania zo dňa 16.04.2025. Žalobca vo svojom výsluchu na pojednávaní dňa 16. 04. 2025 zotrval na požiadavke nariadenia neodkladného opatrenia k rodinnému domu s. č. XXX a zároveň žalobca ani jeho advokát neuviedli, že by v konaní vedenom na odvolacom súde pod sp. zn. 11Co/21/2025 nesprávne označili rodinný dom, resp. že ich zamenili. Na základe uvedeného mala za to, že odvolací súd prijal a argumentoval v neprospech dovolateľky ničím neodôvodneným záverom o tom, že žalobca v konaní sp. zn. 36C/122/2004 nesprávne označil nehnuteľnosť, vo vzťahu ku ktorej sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, pričom uvedené predstavuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

3.2. Dovolať dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP zdôvodnila tým, že v tomto konaní sa dostali do vzájomnej kolízie vlastnícke právo bezpodielového vlastníka na vstup do nehnuteľnosti s právom druhého bezpodielového spoluvlastníka na ochranu jeho obydlia a domácnosti, ktoré sa vzťahuje k rovnakej nehnuteľnosti. Odpovede na predmetné právne otázky, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu pritom v dovtedajšej judikatúre dovolacieho súdu dovolateľka neidentifikovala. Na základe vyššie uvedeného vo vzťahu k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedla prvú otázku, ktorá znie nasledovne: „Po akej dobe od okamihu dobrovoľného odchodu/ odsťahovania sa jedného z manželov zo spoločnej domácnosti sa táto stáva obydlím/ domácnosťou len toho manžela, ktorú ju aj naďalej užíva?“ Vo vzťahu k uvedenej otázke poukázala na to, že žalobca a dovolateľka spolu trvalo nežijú od novembra 2023. K trvalosti spolužitia poukázala subsidiárne na to, že podľa § 474 ods. 1 OZ dedia v druhej skupine aj tí, ktorí žili s poručiteľom najmenej po dobu jedného roku pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti, a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiteľa. Z uvedeného vyplýva, že ak 12 mesiacov spolužitia je dostatočný na vznik spoločnej domácnosti pre účely dedenia, tak podľa jej názoru rovnaký časový úsek je viac ako dostatočným na jej zánik. Žalobca svojim odsťahovaním sa a dlhodobým bývaním v byte svojej sestry prejavil vôľu ukončiť spolužitie a domácnosť s dovolateľkou v RD s. č. XXXX, pričom poukázala na rozhodnutie R (ČR) 15/1980. V situácii, kedy jeden z manželov dobrovoľne opustí dovtedy spoločnú domácnosť a rozhodne sa bývať v inej nehnuteľnosti nie len na kratší čas, tak je zrejmé, že dochádza k preneseniu jeho domácnosti do nehnuteľnosti, ktorú fakticky užíva. Na základe uvedeného zaujala názor, že odpoveď na predmetnú

otázku č. 1 by mala znieť nasledovne: „Ak jeden z manželov dobrovoľne opustí spoločnú domácnosť, ktorú dovtedy užíval so svojim manželom, a zriadi si svoju domácnosť v inej nehnuteľnosti, pričom sa ani žiadnym spôsobom nepodieľa na úhrade nákladov spojených so svojou predchádzajúcou domácnosťou, a tento stav trvá viac ako 6 mesiacov, stáva sa pôvodná spoločná domácnosť obydlím len toho z manželov, ktorý ju aj naďalej užíva.“ Druhú otázku vo vzťahu k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP vymedzila dovolateľka nasledovne: „Ak dôjde ku kolízii práva na ochranu obydlia s vlastníckym právom a vlastník nehnuteľnosti sa domáha svojho ničím neobmedzeného vstupu formou neodkladného opatrenia bez toho, aby osvedčil dôvodnosť bezprostredne hroziacej ujmy, ktoré z týchto práv požíva vyššiu mieru právnej ochrany?“ Dovolateľka poukázala na to, že od odsťahovania sa žalobcu zo spoločnej domácnosti nežiadal od dovolateľky vydanie akýchkoľvek hnutelých vecí, nežiadal o obnovu svojej pôvodnej domácnosti v rodinnom dome s. č. XXXX, od odsťahovania sa nikdy žalobca nevstúpil a ani sa nedomáhal vstupu do predmetného rodinného domu, pričom jeho akékoľvek spoločné užívanie je aj v dôsledku prebiehajúceho rozvodového konania medzi stranami sporu nereálne a žalobca má už aj novú partnerku. Žalobca sa dobrovoľne odsťahoval zo spoločnej domácnosti v rodinnom dome s. č. XXXX v mesiaci november 2023 do bytu svojej sestry, kde si dal zapísať v decembri 2024 aj svoj prechodný pobyt. Zároveň si žalobca zobral všetky svoje hnutelné veci, až následne v mesiaci december 2024 sa začal žalobca domáhať vstupu do iného rodinného domu kde býva jeho svokra a v mesiaci marec 2025 do rodinného domu s. č. XXXX tvrdiac k obom to isté, t.j. že oba rodinné domy tvoria domácnosť žalobcu, že oba žalobca využíval na bývanie, a že v oboch má svoje osobné a pracovné veci bez bližšej špecifikácie. Na základe uvedeného a v prípade, ak dôjde ku kolízii práva na ochranu obydlia s vlastníckym právom, bola dovolateľka názoru, že odpoveď na predmetnú otázku č. 2 by mala znieť nasledovne: „Ak dôjde ku kolízii práva na ochranu obydlia s vlastníckym právom a vlastník nehnuteľnosti sa domáha formou neodkladného opatrenia ničím neobmedzeného vstupu do nehnuteľnosti tvoriacej obydlie druhého z manželov bez toho, aby osvedčil dôvodnosť a naliehavosť danej úpravy, tak súd rozhodujúci o nariadení neodkladného opatrenia, musí poskytnúť vyššiu mieru právnej ochrany práve tomu z manželov, do obydlia ktorého má byť predmetným neodkladným opatrením zasiahnuté.“

4. K dovolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca. Navrhol dovolanie odmietnuť a zároveň si uplatnil aj nárok na náhradu trov dovolacieho konania. V rámci dovolania žalovaná opakuje tú istú právnu argumentáciu, ktorú predkladala už pred súdmi nižšieho stupňa, a ktorej nesprávnosť jej bola vysvetlená. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobca uviedol, že dovolacia otázka spôsobilá založiť dovolací prieskum rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť významná zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov.

5. Dovolateľka k vyjadreniu žalobcu uviedla, že to bol žalobca, kto podal dva návrhy na nariadenie neodkladného opatrenia na umožnenie vstupu do dvoch samostatných nehnuteľností, pričom k obom nehnuteľnostiam tvrdil to isté, t. j. že v nich má mať svoje osobné hnutelné veci, šatstvo, športovú výbavu ako aj dôležité osobné či pracovné doklady. To, čo konkrétne z uvedených vecí by v týchto nehnuteľnostiach mal žalobca mať do dnešného dňa nekonkretizoval a ani sa nikdy nedomáhal vydania akýchkoľvek vecí z predmetných nehnuteľností.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

7. Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f).

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

9. Dovolateľka v súvislosti s vadou v zmysle § 420 písm. f) CSP v podstatnom namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, a to najmä vo vzťahu k jej odvolacej argumentácii, k ničím neodôvodnenému záveru smerujúcemu k nesprávnemu označeniu nehnuteľnosti v konaní sp. zn. 36C/122/2024, ako aj nevysporiadanie sa s existenciou a ústavnou ochranou obydľia dovolateľky (bod 3.1.).

10. V posudzovanom prípade bolo potrebné ako prvé opakovane pripomenúť, že inštitútu neodkladného opatrenia upraveného v CSP v § 324 a nasl. ako tzv. osobitný procesný postup, zodpovedá zjednodušený a zrýchlený postup pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie. Cieľom inštitútu neodkladného opatrenia je poskytnúť rýchlu ochranu porušeným alebo ohrozeným právam subjektu, ktorý podal návrh na jeho nariadenie, prípadne eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli v priebehu konkrétneho civilného sporového konania nastať. Za týmto účelom zákonodarca zakotvil zjednodušený procesný postup súdu pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie. Súd spravidla rozhoduje v lehote 30 dní bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Táto krátka zákonná lehota neumožňuje, aby súd vykonal riadne dokazovanie a nariaďoval pojednávanie. Inak postupuje iba vo výnimočných a odôvodnených prípadoch. Riadne dokazovanie v zmysle § 185 a nasl. CSP súd nevykonáva a pri rozhodovaní vychádza z obsahu návrhu a zo skutočností, ktoré boli v súvislosti s podaným návrhom osvedčené (k tomu sa obdobne vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 04. augusta 2020, sp. zn. III. ÚS 294/2020). Z uvedeného preto vyplýva, že na konanie a rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je možné aplikovať všetky zásady kontradiktórneho konania, ktoré sú typické pre sporové konanie. Úlohou všeobecného súdu pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení je zistiť na základe dostupných dôkazných prostriedkov najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, a to bez potreby dodržania formalizovaného postupu štandardného procesného dokazovania, a na podklade osvedčených skutočností následne vo veci rozhodnúť.

11. Najvyšší súd pri posudzovaní dovolania žalovanej rovnako zohľadnil predmetnú osobitú povahu inštitútu neodkladného opatrenia a tomu zodpovedajúci zjednodušený a zrýchlený procesný postup a rozhodovanie nižších súdov.

12. Vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu zároveň platí, že jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je i právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). Len náležite odôvodnené súdne rozhodnutie sa stáva interpretačným nástrojom súdnej authority k zabezpečeniu spravodlivosti.

13. Je potrebné mať ale na pamäti, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok.

14. Podľa ústavného súdu, zjavná neodôvodnenosť (arbitrárnosť) rozhodnutia všeobecného súdu je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov

a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17).

15. Dovolací súd konštatuje, že v danom prípade má odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o taký prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalovanej, vyjadrenie žalobcu a ďalších vyjadrení strán, aplikáciu ustanovení CSP týkajúcich sa neodkladných opatrení a dotknutých ustanovení Občianskeho zákonníka, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán sporu, vyjadril sa k námietkam žalovanej, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo v danom prípade dospel k zhodnému záveru ako súd prvej inštancie, že žalobca osvedčil existenciu ohrozenia jeho vlastníckeho práva k spoločnej nehnuteľnosti, preto potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 378 ods. 1 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súd (porov. najmä body 43. až 49. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia) nevyplýva rozpornosť, nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa zaoberá všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami a myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené v procese osvedčovania dôvodnosti návrhu žalobcu, ale tiež na právne závery, ktoré prijal (§ 220 ods. 2 CSP).

16. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd komplexne posúdil všetky podstatné odvolacie námietky žalovanej. Odvolací súd dospel k záveru, že žalovaná nemá oprávnenie jednostranne určovať spôsob užívania nehnuteľnosti patriacej do BSM ani podmieňovať výkon vlastníckych práv žalobcu splnením ňou stanovených podmienok. Zdôraznil, že predmetný rodinný dom je v BSM strán sporu, ktoré im zakladá rovnaké vlastnícke oprávnenie, a tieto pretrvávajú aj po zrušení spoločnej domácnosti, pričom samotná skutočnosť, že žalobca sa v nehnuteľnosti nezdržiava, resp. sa zdržiava len obmedzene resp. má evidovaný pobyt na inom mieste, nemá za následok stratu jeho práva užívať spoločnú nehnuteľnosť. Odvolací súd neakceptoval tvrdenie žalovanej, že sa žalobca dobrovoľne vylúčil z užívania nehnuteľností, keďže k zániku alebo obmedzeniu užívacieho práva nemohlo dôjsť bez existencie dohody manželov alebo rozhodnutia súdu, pričom nebola preukázaná existencia nájomného či obdobného vzťahu. Za právne významné považoval aj to, že žalobca ako vlastník nie je povinný uvádzať konkrétny dôvod, pre ktorý sa domáha vstupu do nehnuteľnosti, keďže samotné vlastníctvo zakladá právo vec držať a užívať. Odvolací súd zároveň poukázal na vnútornú rozporupnosť tvrdení žalovanej a jej faktické konanie, keď napriek deklarovanému tvrdeniu o tom, že nebráni vstupu žalobcovi, došlo k výmene zámkov, neodovzdaniu kľúčov, opakovanému privolaniu polície pri pokusoch žalobcu o vstup do nehnuteľnosti, z čoho vyvodil záver o reálnom a trvajúcom sťažovaní výkonu vlastníckych práv žalobcu. Námietku žalovanej o nesplnení podmienky bezodkladnosti odvolací súd odmietol s tým, že potreba upraviť pomery medzi stranami môže mať trvajúci charakter a nevyžaduje okamžitú reakciu bezprostredne po vzniku sporu, najmä ak je ohrozenie vlastníckych práv dlhodobé a pretrváva. Odvolací súd súčasne zdôraznil, že nariadené neodkladné opatrenie nezasahuje do vlastníckych práv žalovanej nad nevyhnutnú mieru, keďže ju nevylučuje z užívania nehnuteľnosti, zachováva rovnosť spoluvlastníkov a poskytuje žalovanej zákonné procesné prostriedky ochrany, a preto potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne. Z uvedeného potom vyplýva, že odvolací súd sa dostatočne vysporiadal s námietkami žalovanej spočívajúcimi v poukazovaní na konanie žalobcu (dobrovoľné odsťahovanie sa, zobrať si vecí, zmena pobytu, dlhodobé udržiavanie stavu, nedomáhanie sa vstupu do domu).

17. Dovolateľka ďalej poukazovala, že žalobca podal rovnaké neodkladné opatrenia z rovnakých dôvodov k dvom samostatným nehnuteľnostiam, pričom odvolací súd argumentoval, že žalobca v konaní sp. zn. 36C/122/2004 (správne 36C/122/2024 - pozn.) nesprávne označil nehnuteľnosť, evidentne návrh mal smerovať k nehnuteľnosti, v ktorej žalobca so žalovanou a maloletým synom býval.

Namieta ničím neodôvodnený záver odvolacieho súdu, že žalobca v konaní sp. zn. 36C/133/2024 nesprávne označil nehnuteľnosť vo vzťahu ku ktorej sa domáhal neodkladného opatrenia. V tejto súvislosti dovolateľka predložila uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 11Co/21/2025 z 30. apríla 2025, ktorým súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia k rodinnému domu s. č. 695 zamietol a zápisnicu z daného konania z 30. apríla 2025.

17.1. Odvolací súd po oboznámení sa so spisom 36C/122/2024 (porovnaj bod 43. odôvodnenia) konštatoval „žalobca v konaní sp. zn. 36C/122/2004 (správne 36C/122/2024 - pozn.) nesprávne označil nehnuteľnosť, vo vzťahu ku ktorej sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, keďže evidentne návrh mal smerovať k nehnuteľnosti, v ktorej žalobca so žalovanou a maloletým synom býval, teda nehnuteľnosti so súpisným č. XXXX, čo bolo aj podstatnou časťou argumentačnej obrany žalovanej (omyl žalobcu pri formulovaní návrhu na vydanie neodkladného opatrenia) a uvedené bolo v konečnom dôsledku aj dôvodom pre zamietnutie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v konaní sp. zn. 36C/122/2024 odvolacím súdom. Za tohto stavu takýto omyl v označení nehnuteľnosti nemôže spôsobovať nedôvodnosť ďalšieho návrhu žalobcu smerujúceho už k správne označenej nehnuteľnosti, a to najmä za situácie pretrvávajúceho stavu osvedčeného ohrozenia vlastníckych práv žalobcu k tejto nehnuteľnosti“.

17.2. Dovolací súd považuje vyššie uvedenú argumentáciu odvolacieho súdu za primerané vysporiadanie sa s námietkami žalovanej, záver o nesprávnom označení nehnuteľnosti bol logickým záverom vyplývajúcim z obsahu spisu. Námietka dovolateľky, podľa ktorej odvolací súd prijal ničím neodôvodnený záver o nesprávnom označení nehnuteľnosti v konaní vedenom pod spis. zn. 36C/122/2024, nie je dôvodná. Odvolací súd svoj záver oprel o obsah príslušného súdneho spisu, s ktorým sa oboznámil a z ktorého jednoznačne vyplynulo, že skutkový základ návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj jeho vecná argumentácia mali smerovať k nehnuteľnosti, v ktorej žalobca so žalovanou a maloletým synom reálne býval, hoci v návrhu bola formálne označená iná nehnuteľnosť. Práve tento rozpor medzi skutkovým stavom a označením nehnuteľnosti bol podstatnou súčasťou obrannej argumentácie žalovanej a viedol k zamietnutiu návrhu v predchádzajúcom konaní, čo odvolací súd výslovne zohľadnil. Skutočnosť, že dovolateľka v odvolacom konaní predložila uznesenie krajského súdu o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia k rodinnému domu s. č. XXX nemôže spochybniť správnosť uvedeného záveru, keďže samotné zamietnutie návrhu bolo dôsledkom procesného omylu žalobcu v označení nehnuteľnosti, teda nespočíval na meritórnom posúdení neexistencie ohrozenia jeho vlastníckych práv. Odvolací súd preto správne uzavrel, že uvedený omyl nemôže založiť neodôvodnenosť ďalšieho návrhu smerujúceho už k správne identifikovanej nehnuteľnosti, a to za situácie, keď osvedčený stav ohrozenia vlastníckych práv žalobcu pretrvával.

18. Ďalší okruh výhrad dovolateľky, s ktorými sa odvolací súd nevysporiadal, sa týkal námietok spočívajúcich v existencii obydľia dovolateľky v rodinnom dome s. č. XXXX. Dovolateľka odvolaciemu súdu vytýkala, že negoval ochranu obydľia dovolateľky.

18.1. Na tomto mieste považuje dovolací súd za nevyhnutné zdôrazniť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárny nielen z procesného hľadiska - teda že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní (čo znamená, že odvolacie konanie predchádza dovolaciemu konaniu), ale aj z hmotnoprávneho hľadiska, ktoré zohľadňuje skutočnosť, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietať už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania.

18.2. Všeobecne princíp subsidiarity vychádza z toho, že najlepšie postaveným k plneniu úloh sú najnižšie články hierarchie súdov; vyššie články systému zasahujú len vtedy, kedy už prípad nemôže byť riešený na úrovni článku nižšieho. Ide o všeobecný princíp organizácie celej spoločnosti a súdnictva osobitne.

18.3. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky odvolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami,

nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejme), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

18.4. Vychádzajúc z napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd konštatuje, že odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne. Pokiaľ však ide o dovoláciu námietku týkajúcu sa existencie ústavnej ochrany obydlia dovolateľky, dovolací súd po dôkladnom preskúmaní obsahu spisového materiálu, konštatuje, že túto dovolateľka v odvolaní neuplatnila. Z obsahu odvolania žalovanej podaného podľa § 365 ods. 1 písm. d), f), g), h) CSP vyplýva, že po uvedení chronológie, žalovaná v podstatnom poukazovala na obydlie/domácnosť žalobcu (časť označená V.), osobné hnutelné veci žalobcu, šatstvo, dôležité osobné a pracovné doklady (časť odvolania VI.) okamih, kedy sa žalobca dozvedel o výmene vložky v rodinnom dome - žalovanej (časť odvolania VII.) a neodkladnosť žalobcom požadovaného neodkladného opatrenia (časť odvolania VIII.).

18.5. V tomto prípade ide o kontradiktórne sporové konanie, v ktorom platí zásada, že práva patria bdelym (*vigilantibus iura scripta sunt*). Ak žalovaná dovoláciu námietku, zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania, riadne neuplatnila v odvolacom konaní, nemôže takúto námietku dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario).

18.6. Z uvedeného možno urobiť záver, že dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytol príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť.

18.7. V podstate obdobne postupuje vo svojej činnosti aj Ústavný súd Slovenskej republiky, z ktorého judikatúry vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

18.8. Dovolací súd na tomto mieste zároveň akcentuje, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu procesu rigoróznejšieho a odborne náročnejšieho typického v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 a § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a dôvodoch, na ktorom bolo reálne založené. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

19. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmatečnosti vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti (či formálnosti) alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Z rozhodnutia odvolacieho súdu dostatočne zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom vyplývajú dôvody, ktoré odvolací súd viedli k rozhodnutiu o potvrdení uznesenia súdu prvej o vyhovení návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia; odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatoval naplnenie predpokladov pre jeho vydanie.

20. Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami a ktorým by došlo k porušeniu práva na

spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľka neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

21. Žalovaná prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala z ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP (pozri bod 3.2.).

22. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

23. Podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

24. Podľa § 357 písm. d) CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia.

25. V posudzovanom prípade preto nie je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, čo *expressis verbis* vyplýva z odseku 2 citovaného ustanovenia, podľa ktorého dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). V predmetnej veci ide o rozhodnutie odvolacieho súdu v zmysle ustanovenia § 357 písm. d) CSP (odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia), preto dovolanie proti takémuto rozhodnutiu podľa § 421 ods. 2 CSP nie je prípustné (viď napr. rozhodnutia sp. zn. 7Cdo/9/2023, 9Cdo/130/2023, 9Cdo/141/2023, 2Cdo/32/2024).

26. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a) bolo podané oneskorene, b) bolo podané neoprávnenou osobou, c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d) nemá náležitosti podľa § 428, e) neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

27. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené odmietol dovolanie žalovanej podľa § 447 písm. c) CSP.

28. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

29. Najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti (dovolaním) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou odvolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (pozri napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/144/2019, 7Cdo/129/2020 alebo 2Cdo/91/2021).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.